GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajatóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $^1/_4$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2^1/_2$ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVII.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 82. **Brasiovu 22|10 Novembre** **1874.**

Sasii si apucaturele loru.

O fóia sasésca din Sibiiu fece in dilele aceste o descoperire de mare insemnetate pentru noi. Ea sustiene, cumca romanii transilvani desvólta mai mare zelu intru combaterea sasiloru, decatu intru apararea interesseloru nationalitatii loru; si, adeca romanii transilvani, se plangu intocmai, cá si sasii contra impilarii si volniciei maghiare, dér' cu tóte aceste, candu e vorb'a de a merge mana in mana cu alti impilati, adeca cu sasii, contra impilatorelui comunu, atunci romanii se aliaza cu maghiarii contra sasiloru. Si „Tagebiatt" se mira si se face a nu pricepe acésta atitudine a romaniloru.

Intru adeveru, numit'a fóia ar' avé motivu de mirare, déca lucrulu ar' stá asiá, precum ei place dinsei a ni-lu presentá. Inse déca esaminamu motivulu espectoratiuniloru sale, trebue se aflamu si se recunóscemu, cá procederea romaniloru e prea naturale, ca-ce alci nu ungurulu brascu si arogantu, ci sasulu prudentu si circumspectu duce rolulu impilatorelui, deórace scen'a se petrece in fundulu regiu, pre asiá numitulu „pamentu sasescu."

Se vedemu dér' pentru ce se plange numit'a fóia asiá de amaru contra romaniloru. Cu ocasiunea alegeriloru de deputati pentru universitatea natiunii sasesci in Sibiiu, s'a intemplatu unu lucru neintemplatu pana acum. „In Orestia — dice numit'a fóia — in acésta urbe, ce jace la estrem'a aripa de catra apusu a pamentului sasescu, unde tóte trei nationalitatile patriei suntu representate in numeru egalu, a esistatu din vechime o confederatiune intre germani si maghiari contra romaniloru. Acésta confederatiune si-a manifestatu efectele sale si la alegerile de deputati pentru universitatea natiunii sasesci, tramitiendu acolo totu-déun'a cate unu sasu si unu unguru. Acésta relatiune s'a schimbatu anulu acest'a pentru prim'a data, ca-ce ungurii s'au aliatu cu romanii si au alesu deputati la numit'a corporatiune pre unu unguru (Emericu Nagy) si pre unu romanu (Dr. Avramu Tincu)."

De aici póte se véda si se intielége chiaru si cea mai pucinu astuta minte de omu, cumca d-nii sasi nu in daru pórta epitetulu de „prudenti"; dér' totu-odata póte se se si convinga, cumca catu de laxa si de inesorabila este acésta prudintia in egoismulu seu, catu de pucinu observa ea consecintiele logice, si ce mare pondu pune pre combinatiuni sirete si sofistice, prin cari crede a-si justificá perrenitatea separatismului si nesinceritatea proverbiale a tendintieloru sale. Prudinti'a domniloru sasi tiene, ca confederatiunea germana-maghiara contra romaniloru este justificabile din orce punctu de vedere, inse aliant'a romana-maghiara pentru actulu alegerii de deputati la universitatea natiunii sasesci este condamnabila. Romanii suntu ticalosi, ca se aliaza cu impilatorii si nu se mai multiumescu cu farimaturele, ce cadu de pe més'a sasiloru, incarcata de altmentrelea si din fructele agonisintieloru romanului; dér' ungurulu impilatoriu e perfidu, pentru ca se aliaza acum cu romanii contra sasiloru, uitandu-si de vechiele legaturi ce le-au avutu cu sasii si anume de actulu dela 1684 ce se afla in archiv'a natiunei sasesci sub nr. 1532, prin care actu antecessorii ungururoru din Orestia s'au obligatu solemnu pentru vecii veciloru, ca in tempuri bune si rele voru procede mana in mana cu sasii si voru contribui si ei dupa poteri la despoiarea si impilarea romanului.

Acésta doctrina, care odata a potutu fi incoronata de cele mai splendide resultate, asta-di nu mai e practicabila sub aceleasi conditiuni. Asta-di amagirea si falsitatea nu mai au trecere, pentru ca este tempulu de espiatiune pentru injuriele trecutului.

Pana ce sasii au cugetu reservate si ambla cu mitti'a in sacu, pana atunci n'au cuventu de a conta la spriginulu romaniloru, pentru ca nu oferu nice o garantia despre sinceritatea intentiuniloru loru. Si cum s'ar' si poté increde romanii in amiciti'a compatriotiloru sasi, candu vedu, ca dinsii in acel'asi tempu, candu le ofere amicitia si solidaritate in lupt'a contra suprematisatoriloru comuni, in acel'asi tempu, dicu, se adresséza si catra suprimatisatori si i facu atenti dicundu-le: „Vedeti, voi, cari cu armele dreptului istoricu a-ti triumfatu in lupt'a contra ideei de statu austriacu, déca a-ti fi respectatu acestu dreptu si dupa victoria, mai vertosu facia de voi si de sasi, atunci a-ti fi inaugaratu unu viitoriu plinu de cele mai bune sperantie. Astfeliu inse, fara a ve asecurá viitoriulu vostru, a-ti nimicitu dreptulu istoricu si v'ati despoiatu insi-ve de unu bunu si fidelu amicu in tempi de necasu."

Cine nu vede aici banulu in dóue pungi, si cine nu se ingrozesce de atat'a misticismu si vulpenia?

Inse cu tóte aceste, déca sasii ne-ar' asecurá de bunele loru intentiuni pre viitoriu, atunci fia securi si ei, ca romanii de buna seama voru procede totu-déun'a in intielegere fratiésca cu dinsii, inse nu cá se salvese dreptulu istoricu cu privire la privilegie si prerogative, ci cá se salvese dreptulu tierrei si alu popóreloru. Ostili facia de sasi n'au fostu romanii nici-odata inse nice amici nu le-au potutu fi si nice astadi nu le potu fi, pentru ca dinsii nu sciu séu nu voiescu se pretuiésca amiciti'a romanului.

Tocmai inchiasemu cu observatiunile nóstre relative la politic'a si apucaturele compatriotiloru sasi, candu ésca ca „Tagebiatt" dela 19 Novembre ne surprinde cu o mai buna deslucire in privinti'a cestiunei de solidaria procedere a romaniloru si sasiloru in lupta contra suprematiei maghiare, care nu respecta nimicu ce e santu, nimicu ce e justu si dreptu.

Sub titlulu „Sasii se amble dupa o alliantia cu Romanii?" numit'a fóia publica o interessanta interpretare a acestei intrebari. Unu amicu alu fóiei din cestiune s'a spariatu, se vede, de ide'a unei aliantie intre sasi si romani si pentru acesta nu intardia a insinuá unu feliu de protestu séu votu separatu in acésta privintia. In acestu protestu se dice: „A cautá aliantie pe terrenulu politicu nu se potrivesce decatu numai pentru o politica activa. Noi sasii portamu o politica passiva. Prin tenacitate si perseverantia cautamu a ne aperá dreptu istoricu si a conservá acelea, ce avemu neaperatu de lipsa pentru esistintia... Pentru aliantie politice trebue se si oferi ceva, si anume officia, onóre, largirea poterii si a inriuritiei etc. Inse noi sasii nu suntemu in stare a oferi ceva acelor'a, dupa a caroru aliantia amblamu. A cautá o aliantia cu romanii, din punctulu de vedere alu referintieloru si scopuriloru nóstre, nu ni se pare nimeritu; dér' pre de alta parte o asemenea aliantia este inutile si de prisosu."

De altmintrelea Redactiunea numitei foi tiene inca si acum la ide'a de aliare cu romanii, si pentru acesa -si esprime dorinti'a nu de a comperá acésta aliantia, ci de a o castigá prin comuniunea interesseloru, ca-ci nu mai póte asceptá, ca muntele se mérga la Mohamedu.

Noi din parte-ne adaugemu, ca o aliantia intre romani si sasi ar' avé in totu casulu avantagiale sale in impregiurarile actuale, si ea póte ca s'ar' fi si inchiatu de multu, déca „referintiele si scopurile, apoi dreptulu istoricu si extra-wurstulu" n'ar' fi impedecatu si n'ar' impedecá si acum realisarea ideei de aliantia. Dati romanului din fundulu regiu ce i se compete si ce este a lui dupa dreptu si dreptate, atunci fiti securi, ca a-ti creatu o aliantia pentru vecii vecilora cu intrég'a Romanime. La din contra trebue se marturisimu, ca e greu de a se alliá. Cá se fimu amici, trebue se ne chiarificamu si descurcamu mai antaiu socotelele reciproce . . . Clara pacta, boni amici.

Anu altu processu á la d'Arnimu si confusiunile intiolate.

C. Andrássy, despre care diariale englese se grabisera a scormoni, ca in 12 si ar' fi datu demissiunea si Beust i a succesu in locu, totu o pati cá Bismark. Elu a impartasitu dilele trecute min. de comerciu austriacu Banhans si si celui maghiaru stadiulu, in care se afla acum pertractarile avute in caus'a vamiloru cu Russi'a, cá unu ce secretu, venitu lui Andrássy dela Langenau, insarcinatulu austro maghiaru la Petersburg, dér' in scurtu s'a vediutu acestu secretu deodata publicatu in diaria, unii dicu, ca cu cugetu de a compromite pe Andrássy, altii, ca esta n'a tienutu secretulu; Andrássy porni prin procuratur'a de statu processu cercetatoriu. In Vien'a la min. Banhaus nu s'a aflatu urma, dér' din Pest'a se tramise la publicare intr'unu diurnalu vienesu prin telegrama, ceea ce marturisi tramitietoriulu inaintea judelui investigatoriu. Kosma Sándor primulu procuroru alu Ungariei porni pertractarea criminale. Din cercetarea la min. ung. de comercia a esitu atata, ca d'acolo s'a tradatu secretulu si s'a inceputu processulu criminale cu Matlekovics Sándor cons. de sectiune si Mihók Sándor siefulu cancelleriei, cari se si suspendara pentru durat'a processului. Vomu vedé urmarile, déca ele nu voru compromite si pre Andrássy inainte de diu'a judeciului dualisticu, despre care cucuveic'a semi-officiale „P. Lloyd" si incepù cantecului, ca va trebui a face locu unui absolutismu, de care s'ar' catiara si cei strimtorati cu financiele si cu nemultiumirile generali ale popóreloru, cari acum degenerésa in oppositiuni cerbicóse strigandu: diosu cu ómenii confusiuniloru. 1848, Andrássy, Austri'a si Russi'a martori la tóte. —

Bellum omnium contra omnes in Transilvania dice „P. Lloyd", calificandu apellulu maghiariloru dela Reginu, dicundu ca tieni'a lui e indreptata in contra uniunei, si partid'a maghiara din Ardealu fora uniune -si pericliteza existintia, ca-ce numai resultatele practice ale uniunei au paralisatu (!) opositiunea elementeloru nationali. Consiliaza deci pe maghiarii respectivi a nu arunca oleu pe focu. Intr'acesa partiti'a sta din resputeri pentru opositiunea

croita si adeptii ei se staujinescu in contra magnatiloru mari din Ungaria, cari li privescu numai preste umeri, vorbescu despre Ardealu separatu cu capitala Alba-Iulia, Clusiu. Asta e ce e! —

Camer'a boieriloru maghiari.

In siedinti'a dela 16 Nov. a camerei boieriloru maghiari s'a pertractatu pentru novell'a electorale si la proiectulu despre institutiunea notariloru publici. Cu privire la censulu transilvanu, care in insemnat'a redactiune de mai nainte amenintia, diceau boierii, — elementulu maghiaru in Transilvani'a cu perire, s'a aceptatu propunerea mediulocitoria, despre care vorbiramu in unulu din numerii precedenti. Prin urmare § 5 alu novellei electorali, redactatu pre basea nouei modificatiuni, ar suná cam asia:

„In acele parti ale tierei, asupr'a caror'a se estinde poterea articlului de lege II (transilv.) din 1848 atatu in comunitatile mari, catu si in cele mici au dreptu de alegere aceia, cari pre basea catastrului darii de pamentu, ce se afla astadi in vigóre, platescu dare de pamentu, dupa unu venitu curatu de 84 fl., séu déca au casa de prim'a class si platescu dare dupa unu venitu curatu de 79 fl. 80 cr., mai departe aceia, cari au casa numai de clas'a a dou'a si platescu dare dupa unu venitu curatu de 72 fl. 80 cr., in fine aceia, cari nu cadu in aceste categorie, ci platescu dare dupa unu venitu curatu de 105 fl. v. a.

Ministrulu Szapáry, observa cu ocasiunea desbaterii asupr'a acestei modificationi, ca guvernulu -si va pune tóte poterile, cá se redice novell'a electorale la valóre de lege catu se va poté mai curendu.

Modificatiunile la proiectulu despre institutiunea notariloru publici, inca au datu ansa la caracteristice espectoratiuni in sinulu boieriloru.

Keglevich dise, ca inainte de tote trebue pastrata supremati'a maghiara. Daca armat'a comuna ar fi animata de spiritu maghiaru, atunci ungurii n'ar mai aré trebuintia de altu mediulocu de sperarea suprematiei. Inse asiá cum sta lucrulu trebue se se sacrifice totu, pentru sustienerea suprematiei maghiare in Transilvani'a si suprematiei germane in Cislaitani'a.

Contr'a acestoru espectoratiuni necalite se redicá beirannlu Csiráky si observa, ca santi-ni'a familiei si a limbei materne trebue respectata. Aduce aminte ungururoru de tempulu, candu germanismulu lui Bach voiá se-i despoia de ce avea mai santu si mai scumpu, de limba. Dinsulu spriginesce testulu originalu, dupa care cu consessiunea ministrului de justitia notarii publici potu da documente valide si in alte limbe afara de cea maghiara, care testu s'a si acceptatu.

Brasiovu 19 Novembre n. 1874.

Precum este cunoscutu, aici in Brasiovu s'a infiintiatu inca anulu trecutu o associatiune, alu carei scopu este, de a formá meseriasi romani si de a-i sprigini. Numele acestei associatiuni a strabatutu, se vede, pana in sinulu poporului din apropiare si departare, ceea ce se dovedesce prin informatiunile ce ni se ceru din tóte partile Transilvaniei. Prin nimicu alta nu credemu a da o mai buna deslusire interessatiloru si a face unu mai bunu servitiu causei acesteia, decatu prin publicarea statuteloru associatiunei, a carei statute sunt aprobate si de locurile mai nalte. Inse facundu acést'a, nu ne potemu conteni a nu trage cu totu adinsulu atentiunea inteligintiei romane din tóte orasiele si opidele asupr'a acestui feliu de associare si colucrare. Déca vicisitudinile tempuriloru au impedecatu pana acum pre romanu la imbracisiarea ori-carui ramu de industria si meseria, astadi este tempulu supremu, cá se punemu umeru la umeru si se punemu fundamentulu pentru acea clasa de membri ai corpului nationalu romanu, fora de care este cu nepotintia a persiste nice in lupt'a pentru dreptu si libertate, nice in lupt'a pentru esistintia. Brasiovulu si Sabiiulu au datu esemplulu si aremu cuventu se speramu, ca si in alte parti romanii nu voru intardiá a le urmá, ca-ce scopulu este santu si numai prin associare se póte ajunge. Testulu statuteloru ce urmedia aici, póte se servésca de cinosura.

STATUTELE ASSOCIATIUNEI

pentru

sprijinirea invetiaceiloru si sodaliloru romani meseriasi in Brasiovu.

Art. 1. Associatiunea pórta numirea: „Associatiunea pentru sprijinirea invetiaceiloru si sodaliloru romani meseriasi."

Art. 2. Residentiu'a Associatiunei este stabilita in Brasiovu.

I. Scopulu.

Art. 3. Scopulu Associatiunei este a formá meseriasi romani si a-i sprijini.

II. Midiulócele.

Art. 4. Midiulócele, cari ducu la scopu si modalitatea aplicarii midiulóceloru:

a) Associatiunea va ingrigi, cá se asieze copii de nationalitate romana, catu se póte mai multi, cá invetiacei pre la industriasi cualificati, si acesti invetiacei voru stá sub scutulu si controll'a ei.

b) Associatiunea va ingrigi, cá toti invatiaceii meseriasi romani din Brasiovu se frecuenteze unu cursu de invetiamentu corespundiatoriu etatii, cualificatiunei si chiamarii loru.

c) Associatiunea ajuta pre invetiaceii meseriasi romani fara mediulóce la solvirea taxeloru scolare si industriale. — Spre acestu scopu votéza adunarea generale in fia-care anu, amesuratu potériloru, o suma anumita, din care comitetulu va solví taxele scolare si industriale, pentru cei mai seraci si mai bravi invetiacei romani meseriasi, carii se voru adressá catra comitetu.

d) Asemenea ingrigesce Associatiunea, cá se se tramita sodali talentati in strainatate spre a se cualificá. Spre acestu scopu votéza adunarea generale, conformu starei cassei, o suma anumita pentru ajutorarea aceloru sodali romani, cari se decidu a merge in strainatate, pentru cá se se perfectionezu in acele meserii, care le va afla adunarea generala mai necessarii. — Aceste ajutóre se publica prin concursu si se destribue de catra comitetu celoru mai demni concurenti.

e) Associatiunea ajuta momentanu pre acei sodali romani, carii séu suntu lipsiti de conditiune, séu voindu se tréca din Brasiovu la alte loco, nu dispunu de midiulócele necesari. — Spre scopulu acest'a inca defige adunarea generala o suma anumita, care se va impartí prin comitetu aceloru sodali romani, cari legitimandu-se cu testimonii de cualificatiune si conduita buna, se voru adressá la comitetu pentru atari ajutória.

f) Pentru indémnarea industriasiloru de a primí si instroí invetiacei romani se voru impartí de catra Associatiune remuneratiuni.

Atari remuneratiuni se fipséza si se impartu de adunarea generala, in urm'a recomandatiunei comitetului, aceloru industriasi de sine statatori, cari se voru distinge prin instruirea unui numeru mai insemnatu de invetiacei romani.

g) In fine Associatiunea da imprumuturi sodaliloru acelora, cari recomandati prin conduita si testimonii bune despre cualificatiunea loru voru voí se se stabl-ze insusi, cá industriasi de sine statatori.

Astfelu de imprumuturi se facu prin comitetu pre langa politia subscrisa de imprumutatoriu si unu garantu pe terminu de 6 luni, séu pre langa obligatiune cu asigurare, constatatória din realitati séu in pemnu miscatoriu cu interesse de 8%.

Art. 5. Beneficiale Associatiunei se estindu numai asupr'a meseriasiloru si sodaliloru romani, cari suntu membrii; si asupr'a invetiaceiloru, cari stau sub scutulu Associatiunei.

III. Membrii.

Art. 6. Associatiunea consta:

a) din membrii fundatori, cari contribue la fondulu Associatiunei odata pentru totu-déun'a peste 20 fl. v. a.

b) din membrii ordinari, cari contribue cate 2 fl. v. a. pe anu. Membrii ordinari, potu fi si sodali de meserii, cari voru contribuí celu pucinu 10 cr. v. a. pe luna.

c) din membrii protegatori, cari contribue 2 fl. v. a. pe anu, séu odata pentru totu-déun'a mai pucinu de 20 fl. v. a.

d) din membrii onorari, carii s'au distinsu in vre unu modu si au merite pentru Associatiune.

Art. 7. Voindu cine-va a deveni membru fundatoriu séu ordinariu, séu protegetoriu alu Associatiunei se insciintieze la presiedintele Associatiunei verbalu séu in scrisu spundu numele, caracterulu si locuinti'a. Presiedintele este in dreptu a primí in list'a membriloru pe ordine se va anuntiá. Tax'a se depune atunci, candu se insciintieze, séu candu -si primesce certificatulu de membru.

Pentru certificatu se platesce la fondulu Associatiunei 30 cr. v. a. Cu primirea certificatului de membru fia-care se supune statuteloru acestei Associatiune; membri onorari se denumescu de adunarea generale prin maioritate de voturi.

Art. 8. Unu membru póte esí din Associatiune, dupa ce a corespunsu indatoririloru impuse de statute si dupa ce a descoperitu vointi'a sa presidiului, caruia inapoiéza certificatulu de membru; pana la inapoiarea certificatului este consideratu fia-care de membru. Repasindu cinc-va in decursulu anului administrativu este indetoratu a platí tax'a pentru acestu anu. Taxele restante se voru incassá in casu necesariu prin judecatori'a regésca de cercu respective prin judecatori'a de cause sumarie.

Art. 9. Unu membru se eschide din Associatiune prin conclusulu comitetului:

a) déca nu a corespunsu indatoririloru impuse de statute;

b) déca a comisu vre-o crima si s'a condemnatu prin sententia judecatorésca pentru crima ordinaria;

c) déca prin portarea sa imorala a provocatu unu scandalu publicu, constatatu prin tr'unu actu dela politic'a locale;

d) déca a cadiutu in concursu.

In contra conclusului de eschidere alu comitetului se póte apellá la adunarea generala.

IV. Fondulu.

Art. 10. Fondulu Associatiunei consta:

a) din taxe;

b) din donatiuni;

c) din contribuirile ce se voru face din partea comuneloru, a sinódeloru parochiale séu de catra privati.

Art. 11. Fondulu Associatiunei este neatingibilu intru catu nu contradice art. urmatoriu (12) si se asiéza cu dobande celu pucinu de 8% la privati, séu pre langa hipotheca séu gagiu mobilu séu imobilu, séu pre langa estradare de politia subscrisa de duoi garanti, preferindu-se meseriasii, carii voru aré trebuintia de imprumutu (art. 4. lit. g); ajungendu capitaluiu fondului sum'a de 50,000 fl. v. a. va decide adunarea generala asupr'a prisosului. —

Art. 12. Veniturile fondului si diumetate din taxele membriloru ordinari si protegetori se intrebuintiéza spre scopulu Associatiunei.

V. Administratiunea.

Art. 13. Activitatea Associatiunei se regulézza, conduce, supravighéza si se indeplinesce prin:

a) Adunarea generale, si

b) Comitetulu Associatiunei.

Art. 14. In totu anulu se tiene o adunare generala ordinaria, acést'a se convóca de presiedintele Associatiunei publicandu-se cu 15 dile mai nainte prin Gazet'a romana din locu, séu prin cea mai de aprópe, precum si prin basericele romane locale impreuna cu program'a agendeloru.

Art. 15. Adunarea generala estraordinaria se póte conchiamá in orce timpu la propunerea comitetului séu a 20 de membrii cu votu decisivu publicandu-se totu cu modalitatea aratata in art. 14.

Art. 16. Adunarea generala póte decide, déca afara de membrii comitetului, voru fi presenti celu pucinu $^1/_3$ din numerulu membriloru brasioveni cu votu decisivu. Ne luandu parte atati membrii se va chiamá o adóu'a adunare, candu apoi voru poté aduce cei presenti concluse valide.

Art. 17. Concluse se potu aduce de adunarea generala a dóu'a óra conchiamata numai asupr'a obiecteloru, ce s'au publicatu.

Art. 18. In adunarea generala se póte infacisiá fia-care membru; votu si dreptu de alegere activu si pasivu au numai membrii ordinari, funda-

tori si protegetori (art. 6, lit. a), b), c), déca voru fi platitu tax'a, cei lalti membrii au numai votu consultativu.

Art. 19. Fia-care membru póte face propunere in adunarea generala, dér' se fia facuta in scrisu. Presidiulu o face conoscuta adunarii generale, si fiindu sustienuta de 10 membrii se decide, candu are se se desbata.

Art. 20. Votarea se face prin sculare si siedere, dér' cerendu 10 membrii votare secreta, se va admite acésta. Maioritatea absoluta a voturiloru decide. Intemplandu-se cá voturile se fia egalu impartite decide votulu presiedentelui. Fiindu a se decide asupr'a vre unei actiuni a comitetului séu a presiedintelui, atunci in casulu primu membrii comitetului n'au votu, dér' in casulu alu duoilea presidiulu se pórta prin unu presiedinte alesu ad hoc.

Art. 21. Presidiulu adunarii generale -lu duce presiedintele si in absentí'a lui substitutulu seu.

Art. 22. La adunarea generala se va portá protocollulu prin secretariulu Associatiunei si se va verificá prin o comissiune de trei membrii alesi din sinulu adunarei.

Art. 23. Agendele adunarei generale sunt:

a) alegerea membriloru comitetului,
b) primirea de membri onorari,
c) luarea darii de socotéla,
d) deciderea asupr'a propuneriloru,
e) fipsarea principiiloru despre fructificarea fondului principalu,
f) fipsarea sumeloru pentru ajutórele prescrise in art. 4, lit. c), d), e),
g) fipsarea si impartirea remuneratiuniloru prescrise in art. 4, lit. f).

VI. Comitetulu.

Art. 24. Comitetulu consta din 9 membrii si 4 substituti, cari -si au locuintí'a loru ordinaria in Brasiovu si se alegu pe trei ani atari membrii, cari nu suntu ruditi intre sine. Repasindu séu decedendu vre unu membru alu comitetului -lu va suplini unulu din cei 4 supleuti, care au avutu la alegere voturi mai multe.

Art. 25. Comitetulu se constitue in faci'a adunarii alegundu-si prin votu secretu pe presiedintele Associatiunei, pe vice-presiedintele, pe cassariulu, controlorulu si secretariulu.

Art. 26. Comitetulu se aduna la conchiamarea presiedintelui séu a v.-presiedintelui, celu pucinu in fia-care luna odata si ivindu-se afaceri urgente si mai de multe ori. Mai pucinu de 4 membrii afara de presiedinte nu potu decide.

Art. 27. Despre fia-care siedintia se pórta unu protocollu, care se subscrie de presiedinte si de secretariu.

Art. 28. Comitetulu decide cu maioritate de voturi relativa la numerulu membriloru presenti asupr'a agendeloru.

Art. 29. Membrii comitetului suntu responsabili in parte si solidari impreuna cu presiedintele despre actiunile loru.

Art. 30. Presiedintele representéza Associatiunea facia cu oficiele publice, priimesce, estrada si subscrie harthiile referitórie la Associatiunea.

Art. 31, Cassariulu primesce si estrada in conformitatea conclusseloru banii Associatiunei si pastréza lad'a cu un'a din cele trei chei, care le va avé lad'a Associatiunei.

Art. 32. Atatu presiedintele, catu si cassariulu se alegu din astfeliu de individi stabiliti in Brasiovu, carii potu dá garantia indestulatória pentru averea Associatiunei si intrebuintiarea ei spre scopurile esprese in statute, garantandu acést'a cu averea si persón'a loru.

Art. 33. Controlorulu e indatoratu a controlá starea cassei si affacerea cassariului si pastréza a dóu'a chiae a cassei, care se afla la cassariulu asiá in catu la depunerea si redicarea baniloru din cass'a Associatiunei trebuescu a fi presenti: cassariulu, controlorulu si presiedintele, carele inca pastréza o chiae si spre acestu scopu pórta unu protocollu de controla.

Art. 34. Fondulu are unu protocollu de percepliuni si erogate la cassariulu; unu protocollu de controla la controlorulu si unu protocollu principalu in care se petrece cu finea anului bilantiulu generalu la presiedintele.

Art. 35. Associatiunea are sigiliulu seu cu emblema: dóue mani, ce se stringu si impregiuru inscriptiunea: „Sigiliulu Associatiunei Romaniloru din Brasiovu pentru meserii" si se pastréza la presiedintele.

Art. 36. Schimbarea statuteloru se face in adunarea generale, care va fi petrecuta in rondulu agendeloru.

Art. 37. Associatiunea se disólva, déca $^3/_4$ din membrii Associatiunei voru decretá disolverea ei séu candu numerulu toturoru membriloru Associatiunei s'ar' reduce sub cifr'a de 20. — Averea Associatiunei are a se predá dupa licuidarea socoteleloru scólei reale si comerciale din Brasiovu pe diumetate, dér' pe diumetate gimnasiului romanu gr. or. din Brasiovu.

Art. 38. Decisiunile adunarii generale referitórie la schimbarea statuteloru la disolverea Associatiunei si in fine la intrebuintiarea averii suntu a se asterne ministeriului mai nainte de a se pune in lucrare.

Art. 39. Tóte affacerile Associatiunei se pórta in limb'a romana.

Brasiovu, in 24 Iuniu 1873.

Bartolomeiu Baiulescu, presiedinte provisoriu. **I. C. Tacitu,** secretariu prov.

28,614 szám.
1873.

Látta a m. kir. belügyminister oly megjegyzéssel, hogy külföldiek csak a magyar kir. belügyministerium előlegesen kikérendő engedélye folytán lehetnek az egyletnek bármi néven nevezendő tagjaivá.

Buda-Pesten 1874 évi febr. hó 14.

A minister helyett:
Zeyk Károly,
államtitkár.

(Ad. ca din tieri straine numai cu concederea min. de interne se potu numí membri).

SOCIETATEA ACADEMICA ROMANA.

Siedinti'a din 27 Augustu, 1874.

Presiedinte: Dr. A. Fétu.

Membrii presinti: d-nii Laurianu, Massimu, Ionescu, Odobescu, Caragiani, Romanu, Sionu, Baritiu, Aurelianu.

Se citesce protocollulu siedintiei precedinte si, dupa óre-cari rectificari, se adopta.

D. presiedinte comunica o adressa din partea d-lui Caianu, care inainteza Societatii parte din manuscriptulu traductiunii din J. Cesare de bello civili revedíuta, conformu cu observariile ce i-s'au facutu anulu trecutu, candu s'a premiatu.

D. Laurianu propune, cá se se dè in sarcin'a unui membru alu Societatii, cá se observe, déca traducatoriulu s'a conformatu observatiuniloru ce i-s'au facutu, si care se supraveghieze tiparirea operei.

D. Romanu propune a se dá in sarcin'a dlui Massimu.

D. Massimu dice, ca e pré ocupatu cu lucrarile comissiunii lesicografice, si propune a se dá in sarcin'a d-lui Odobescu, mai alesu, ca d-lui a fostu si reportorulu comissiunii, care a corectatu traductiunea.

D. Odobescu observa, ca acésta lucrare implica si spese pentru tiparire, prin urmare e bine se se accepte confectiunea bugetului, si atunci vomu avisá dupa fondurile de cari dispunemu.

Dupa mai multe discusiuni, se decide a se tramite manuscriptulu la reportorulu comissiunii examinatóre, dér' cestiunea tiparirii se se amane pana la facerea bugetului.

La ordinea dilei discusiunea asupra punctului alu treilea din propunerile d-lui Odobescu.

D. Ionescu cere suprimerea allineatului din urma, motivandu, ca asistarea celoralalti membrii la lucrarea revisiunii ar' poté avé de resultatu perdere de timpu si alte inconveniinte.

D-nii Baritiu, Romanu, Sionu sustienu propunerea d-lui Ionescu. D. Odobescu crede, ca participarea celoralalti membrii in discusiunile ebdomadarie ale revisiunii ar' fi de mare avantagiu. D-lui, care nu fuge de discusiuni, canta orce ocasiune a le provocá chiaru; cu catu voru fi mai mutte, cu atatu mai multe lumini se voru poté dá comissiunii.

Se inchide discusiunea. Se pune la votu suprimerea allineatului din urma si se primesce.

Se pune la votu punctulu alu 3-a din propunerea d-lui Odobescu si se primesce cu redactiunea urmatória:

3. „Comissiunea se va intrunf odata pe septemana spre a lucrá in localiulu Societatii."

Asemenea se admite mai fara discusiune punctulu alu 4-lea in urmatóri'a coprindere:

4. „Regulamentulu seu speciale si-lu va face comissiunea."

D. presiedinte invita pe Societate a procede la alegerea comissiunii de revisiune, pentru care se suspende siedinti'a pe diece minute.

Resultatulu votului:

D. Odobescu 9 voturi. D. Baritiu 8. D. Ionescu 8. D. Sturdza 7. D. Urechia 6. Dóue voturi albe.

Aceste persóne, intrunindu maioritatea, se proclama membrii ai comissiunii de revisiune a dictionariului.

D. presiedinte invita Societatea a procede la alegerea delegatiunii pentru anulu viitoriu. — Se procede la votare, si se alegu:

D. Laurianu, presiedinte, cu 9 voturi.
D. Fétu, vice-presiedinte, cu 9 voturi.
D. Massimu, secretariu generale, cu 8 voturi.
D. Sionu) membrii 9.
D. Aurelianu)

D. Laurianu multiamesce Societatii de nóu'a incredere ce i-se da, si promite a-si implini sarcin'a cu sanctitate.

D. Massimu propune Societatii ca, dupa aceste lucrari, se se redice siedinti'a si se tréca in sectiuni.

D. Ionescu cere se se tiena ordinea dilei pe catu mai este inca timpu de lucru, prin urmare tine cá se se iè in discusiune punctele ce au mai remasu din propunerea d-lui Odobescu, relativa la directiunea comissiunii de revisiune.

D-nii Baritiu, Sionu si Odobescu sustienu parerea d-lui Ionescu.

D. Fétu crede, ca Societatea este pré obosita, pentru cá se intre imediatu in discusiunea propuneriloru d-lui Odobescu, cari suntu atatu de seriése. — Acésta observatiune, luandu-se in considerare de maioritate, se aproba. — D. Dr. Fétu espune pe scurtu fasele mosteniri repausatului parinte Radianu; numitulu remanendu fara mostenitori, mi'a s'a avere se reclama de statu; deci fiindu-ca singura Societatea are unu actu de donatiune, urméza a se portá unu processu in tóta regul'a cu statulu. E necessaru dér' a se dá o procura in regula unui advocatu. Propune, ca acésta sarcina se se dè d-lui N. Ionescu.

D. Ionescu declara c'o primesce.

Societatea, multiamindu d-lui Ionescu, decide cá delegatiunea se -i dè procura in regula.

Dupa propunerea d-lui Hodosiu, siedinti'a se redica la 5 óre, dér' membrii Societatii trecu in sectiuni spre a-si constitui oficiale.

Presiedinte, Dr. A. Fétu.
Secretariu ad hoc, G. Sionu.

Revist'a esterna.

Franci'a. Negotiatiunile intre Mac-Mahon si partit'a bonapartistiloru au dusu la unu resultatu multiumitoriu pentru ambele parti. Rouher, capulu partitei bonapartiste s'au retrasu dela conducerea partitei, din causa ca dinsulu pana atunci promitese a respectá septenatulu lui Mac-Mahon, pana candu vre unu „evenimentu, neprevediutu" i-ar aduce apa pre móra. Astfeliu conducerea partitei o primi generalulu Fleury, care promise, ca partit'a bonapartista va sprigini guvernulu lui Mac-Mahon, déca cestiunea de successione va remané neresolvita, si si daca cestiunea guvernului definitivu se va resólve la anulu 1880 prin unu plebiscitu. Dupa deschiderea adunarii nationali ministeriulu francesu se va intregi astfeliu, incatu va impacá tóte partitele monarchiste.

Dilele trecute s'a tienutu unu consiliu de ministri, care a stabilitu si publicatu in „Monitorulu officialu" urmatori'a programa pentru agendele sessiunei prossime a adunarii nationali: „Convinsu de imposibilitatea de a statori una definitiva forma de guvernare, guvernulu, luandu de cinosura parerile lui Mac-Mahon, apeléza la tóte partitele moderate, cá se caute a mediuloci organisarea neamenata a poteriloru presiedintelui. Dreptu acea guvernulu va presentá camerei urmatoriele agende: Infiintiarea primei camere, Modalitatile transferirei poterii de guvernare, dreptulu de disólvere alu maresialului in intielegere cu prim'a camera. Guvernulu va face centrului stangu (republicani moderati) tóte con-

cessiunile possibile, inse nu va merge pana la proclamarea republicei definitive. Guvernulu nu póte se uite, ca septenatulu s'a infiintiatu cá o potere de transitiune, si ca in restempulu acest'a trebue se se tiena pre terrenulu reconciliatiunei si se observe unu armistitiu bine organisatu.

Resultatulu alegeriloru in Franci'a éssa in partea republicaniloru in proportiune neasemenatu mai mare. Intr'acea multi legitimisti pornira la Don Carlos in Spani'a, spre alu anima, cá se contiune resbelulu in monti, pana le va surride reabilitarea monarchismului.

— Germani'a in parlamentu, unde se afla facia si Bismark, se ingrigesce fórte de inmultirea bracieloru armate; cu legea organisarii glóteloru din tóta Germani'a potérea ei de armata ajunge la dóua millione, si neme nu mai crede, ca dupa atata armatura generale nu va urma unu resbelu cerbicosu. Dupa miliardele luate dela Franci'a diet'a imperiale mai are preingrigirea a contrage si unu imprumutu de 15 mill. marce; ér' tunurile Krupu nu incetézza a se turna. —

— Itali'a dupa finirea alegeriloru, cari au resultatu de 284 dep. ai dreptei si 216 ai stengei, intrunita in parlamentu, va aré lupte ferbinti cu mandatarii liberalistiloru, intre cari se afla alesu deputatu si eroulu Garibaldi si inca in urbea eterna si cu parol'a primita: a sterpi abusurile si a pune frenu réactiunei, care a apucatu cá orbulu pe calu a nu mai considera democrati'a, decatu de instrumentu la scopurile predominirei ei pre tóta latulu si lungulu Europei. —

Orientulu dupa spressiunile diariloru russe devine din di in di mai miscatu. Din Constantinopole se scrie, ca s'au condamnatu numai la prinsóre de 20 ani cei 32 partasi la macelliulu din Podgoritia, unde chiaru unu sudditu turcu a fostu caus'a versarii de sange intre turci si muntenegreni, cari acestia inse ér se inversiunara, pentru pucinetatea pedepsei dictate de incuisitorii judecatori turci si pacea ér e compromissa. —

De alta parte Serbi'a si Romani'a, pentru a caroru dreptu de a inchia tractate comerciali se intrepunu tóte poterile mari, afara de Anglia, facu multa dorere de capu Turciei; ér Russi'a cá unu alpe apasa asupra de tóte partile, déca va remané renitenta la ereditele si pretensiuni de lupu in oriente.

Russi'a tocma primi si una scrisóre dela Khanulu din Kiwa, in care acesta dechiara, ca, nepotendu tiené in frenu pe rebellii turcomani, Russia se vina, se occupe Khanatulu. Gorciacoff nu multu se va socoti pana le va occupa. Atunci Anglii'a e amenintiata in relatiunile sale comerciali asiatice indiene si Turcia se afla cu dusmanulu la usia. Situatiunea in oriente e amenintiata si prin fortificarile rusesci la Kerts in Crimea cari costa preste 12 mil. ruble. Rusia a odihnitu si s'a pregatitu deajunsu spre a incepe a porni cazacii catra Turcia. Turcia inse, dupa cum dovedesce cuprinsulu notei de mai diosu, persiste a desconsidera autonomi'a tiereloru marginasie, sprijinite de poterile nordului, cari pregatira la nota réspunsu colectivu pentru dreptulu celoru de a inchia tractate deadreptulu cu ele, se scie inse, ca nu fora cugete reservate.

Nota min. de externe alu Turciei

Aarifi-Pasi'a tramisa la representantii din Austria Russi'a si Germania (Rachid Pascha, Kiamil Pascha si Aristarchi-Bei) in caus'a dreptului Romaniei de a inchia tractate immediatu sunu asia:

Constantinopole, 23 Oct. 1874.

„In acestu momentu s'a facutu unu pasu colectivu din partea celoru trei Poteri mari ale Nordului. Primii dragomani ai ambassadeloru Austriei, Germaniei si Russiei, mi-a communicatu o instructiune identica din partea siefiloru d-loru in privinti'a dreptului Principateloru-Dunarene, de a inchia conventiuni comerciale cu poterile straine. Am onore a ve tramite, odata cu acést'a copia dupa acesta instructiune.

„Dinstrins'a resulta, precum veti vedé, ca in vederea intereseloru loru materiali si a positiunei principateloru, cabinetele din Vien'a, Berlinu si St. Petersburg declara, ca au dreptulu de a inchia cu dinsele conventiuni directe si speciale de vama, tarife si comerciu. Aceste cabinete ne asecura inse in acelu-asi timpu ca tractatiunile ce au se intrevie, nu voru avé „caracteru politicu.“ Valorea ce are pentru guvernulu imper. ori-ce communicare din partea celoru trei Poteri amice si aliate cu Port'a, ei impune detori'a de a implini pre catu se pote dorintiele loru. Ne-am tienutu totu-de-aun'a de acestu principiu asia in catu candu Cabinetulu Vienei a luatu initiativ'a propunerei, de a accordá Principateloru dreptulu unoru conventiuni comerciale cu strainetatea, prim'a nostra cugetare fù, de a cautá o combinare de natura a conciliá drepturile Portei cu essigentiele situatiunei.

„Guvernulu imp. scie se aprecieze interesele mai multu seu mai pucinu directe, mai multu seu mai pucinu importante, cuprinse in acesta cestiune; elu nu recunosce nici aceste interesse si nici necessitatea care decurge dintr'insele, supt punctulu de vedere alu unei determinari politice. Elu n' ar' lipsi de a se associá cu ideea solutiunei in cestiune, deca ea n'ar trece peste scopulu speciale, ce se pare ca si-propune de a ajunge.

„Au declaratu in adeveru cele trei Poteri candu au facutu pasulu loru, ca nu voru atinge intru nimica legaturele, ce unescu Principatele cu Curtea suzerana — si priimimu acesta declarare cu satisfactiune. Inse totu suntemu siliti a ve intrebá, deca nou'a lovitura ce are a se da tractatului din Paris, nu va aré acellu-a-si efectu, cá si loviturele precedente si deca nu va veni o di, in care vointi'a omenilloru va fi nepotentiosa spre a opri curentulu ce va fi creatu printr'unu sistem de infractiuni.

„Acesta reflesiune nu ne este provenita dintr'o rea intrerpretare asupr'a propunerei Principateloru. Cunoscemu intinderea prerogativeloru de cari ele se bucura sub reportulu administrativu si comerciale.

„Admitemu inca ca Poterile, ale caroru supusi intretienu relatiuni cu Romani'a (Turculu persiste a nu recunosce acesta numire si dice: „Mold. si Valac.“ — Red. „Fed.“) si Serbia voiescu se tiena comtu de consideratiunile ce resulta din conditiunile particulare ale acestoru principate; inse ni-ar fi greu, a trage de aici o conclusiune, care ar pune cestiunea pre unu terenu cu totulu altulu de catu acelu alu tractateloru.

„Fiinda ca se cuvine a se face abstractiune dela punctulu de dreptu si a se evitá ast-felu o discussiune care ne-ar conduce la necesitatea de a face apellu la opiniunea individuala a fiecarei din partile contractului din Paris, noi nu vedemu de catu o parte numai a cestiunei: aceea de unu recursu prealabilu alu guverneloru princiare catra Curtea suzerana.“ Evidentu, ca propunerea nostra lasa drumulu deschisu pentru ori-ce transactiune legala avendu de scopu de a asecurá resultatulu, la care voru se ajunga cele trei cabinete de Nordu in interesulu supusiloru loru. Inconvenientele ce resulta d'in lips'a de ingagiamente contractate si basate pre desvoltarea progresiva a caliloru de comunicatiune, se potu inlaturá dupa opiniunea I. Porti cu desevrsire, fara ca se fie necesitate de a cautá unu terenu de actiune afara din tractate. Nu este precum se presume, numai o cestiune de forma, care ne impune atitudinea nostra in acesta impregiurare. Principele cancelariu (Gorciacoff, Bismark si contele Andrassy,) pote se fia assecuratu ca nesce consideratiuni mai superiore ne impunu detori'a de a nu ne abate dela lini'a de conduita ce ni-am trasu inca dintru inceputu. Ne magulimu cu sperantia, ca Escel. Sa va primi aceste observatiuni cu aceea-si lealitate cu care noi ne esprimemu ideile nostre.

„Ve rogu, se dati cetire presentei depesie ministrului de Esterne alu Maj. Sale, (cutare) si se-i lasati copia dupa dins'a, déca (Esc. Sa) o va dorí.

Primiti etc.

Aarifi.“

Noutati diverse.

— Aprobarea alegerei ep. Popasu de metropolitu n'a urmatu. —

— In 19 se serbá aici basericesce onomassa Mai. Sale imperatesei si reginei Elisabeta si cá patrona a Reuniunei femeiloru romane fù intempinata in adunarea acesteia cu caldurósе urari de fericire cu tóta inalt'a familia!

— Capitanulu Fagarasiului Colomanu Boieriu fù chiamatu prin telegrama la Pesta, óre in cestiunea arondarii? —

— In 16 Nov. s'a deschisu adunarea universitatii sasesci in Sibiiu prin comitele Mauritiu Conradu, care desfasiurá in cuventarea deschiderii program'a agendeloru: controlarea socoteleloru averii, inventarea ei si caus'a bugeteloru. Deputati romani se afla alesi: in Sabesiu orasiu prot'a Ioane Deacu si Ioane Tipeiu; in scaunu cons. Iacobu Bolog'a si Dr. Pecurariu; in Orastia Avramu Tincu. scaunu, Ioane Orbonasiu, Claudiu Vladu; in Mercurea scaunu: Elia Macellariu si Ioane Hannea. Brasiovenii óre candu voru fi impartasiti de acestu dreptu, care li se cuvine macaru cu unu deputatu in cetate si districtu? —

— (La Nasaudeni). La calcaiulu publicarii din nr. tr. despre legatele Macedoniane, D. corespondinte adause:

„Speramu, ca barbatii nostri competenti, intre carii nasaudenii in linea prima, -si voru tiené de datoria, prin un'a biografia corespundietória, danda in proprietatea publicului nationale, a-i perennuá si pre acestu terenu memori'a neuitatului barbatu, pururea devotatu causei nationale.“

Ne alaturamu la acésta dorintia, ce a buna séma o nutrescu si fratii Nasaudeni, si acceptamu effectuarea ei cu tóta pietatea catra eternitatulu.

— „Concordanti'a biblica reala“ séu locuri scripturale in ordine alfabetica a materieloru diverse cuprindiendu la 500 de obiecte puse in ord. alfab., d. e. sub liter'a A) abdicere, abnegare, adeveru, adorare, adulteriu, angeru, (bunu si reu) antichristu, etc. adeca tóte materiele morale si dogmatice privitórie catra D-dieu, deaprópele si noi insi-ne etc. langa fia-care versu indicatu si loculu unde se afla in sf. scriptura. — Oper'a acést'a are se inlesnésca preutiloru compunerea prediceloru, ne avendu a resfoi pentru cate unu versu tóta scriptur'a. — Va cuprinde 40—45 cóle tipar. Pretiulu 3 fl. v. a. cu terminu de prenumeratiune pana la finea lui Ianuariu 1875 a se respunde dupa primirea opului, dela autorulu d. Titu Budu, assessoru consistoriale in Ghieri'a (Szamos-Ujvár) in Transilvani'a.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de notariu in **Vestemu**, se escrie concursu pana la **4 Decembre** a. c. la órele 12 din di.

Cu acestu postu e impreunatu:

1. Salariu anuale de 200 fl. v. a.
2. Cortelu naturale si gradina de legume de 400□
3. Lemne de focu din padurea comunale 5⁰ pe anu.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si asterne suplicele, provediute cu testimoniu despre moralitate, despre cualificatiune si ocupatiunea de pana acii si despre cunoscienti'a limbeloru patriei, la inspectoratulu politicu alu cercului Cisnadiei in Sibiiu.

Vestemu, in 14 Noembre 1874. 1—2

Officiulu comunale.

Cursurile

la bursa in 20 Nov. 1874 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 25½	cr. v. a	
Napoleoni	—	—	8 „ 89½	„	„
Augsburg	—	—	104 „ 25	„	„
Londonu	—	—	110 „ 25	„	„
Imprumutulu nationalu	—		74 „ 45	„	„
Obligatiile metalice vechi de 5%			70 „ 05	„	„
Obligatiunile rurale ungare			78 „ —	„	„
„ „ temesiane			77 „ 25	„	„
„ „ transilvane			74 „ 90	„	„
„ „ croato-slav.			79 „ 50	„	„
Actiunile bancei	—	—	992 „ —	„	„
„ creditului	—	—	236 „ 25	„	„

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.